

Františkovo slovo

č.163

Papež: Kněží mají být proroci probouzející v lidském srdci touhu po Bohu

Boží zklamání nad proradným jednáním lidí, nemá poslední slovo!

Patriarcha Sidrak: Papežova návštěva dodala odvahu i muslimům

Paličáctví nechápe Boží milosrdenství

Bdělé očekávání

Duchovní zesvětštění poznáme a zničíme jen před křížem

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Papež: Kněží mají být proroci probouzející v lidském srdci touhu po Bohu

Vatikán. Vatikán: Svatý otec přijal v Klementinském sále účastníky mezinárodního symposia o dokumentu *Ratio fundamentalis*, pojednávajícího o formaci kněží, který vydala Ioni Kongregace pro klérus. Tento úřad římské kurie pořádal v těchto dnech zmíněné symposium, kterého se v kongresovém centru Mariapoli v Castel Gandolfo účastnily téměř tři stovky delegátů místních církví z celého světa. „Téma kněžské formace,“ jak podotkl v úvodu své promluvy papež, „je pro poslání církve zásadní. Obnova víry i budoucí povolání se uskuteční pouze tehdy, budeme-li mít dobře formované kněze.“

„Němčině, v první řadě bych vám chtěl říci, že kněžská formace závisí především na působení Boha v našem životě a nikoli na našich aktivitách. Je to dílo, které vyžaduje odvahu nechat se utvářet Pánem, aby proměnil naše srdce i náš život.“

Na vysvětlenou použil papež biblický obraz hlíny v rukou hrnčíře (Jer 18,1-10) z epizody, ve které Pán říká prorokovi Jeremiášovi: »Vstaň a sejdi do hrnčířova domu« (v.2). Prorok jde a pozorováním hrnčířovy práce pochopí tajemství milosrdné Boží lásky. Objeví, že Izrael je opatrován milujícíma Božíma rukama, které mu dávají formu. Pokud se nádobu nepodaří zformovat, Bůh ji uhněte znovu.

*„Tento obraz nám pomáhá chápat, že formace se nevyřeší nějakým kulturním zdnešením (aggiornamentem) nebo nějakými sporadickými místními iniciativami. Bůh je trpělivým a laskavým řemeslníkem naší kněžské formace, která - jak stojí v dokumentu *Ratio fundamentalis* - trvá po celý život... teprve vzdáme-li se svých pohodlných návyků, rigidity svých schémat a domýšlivosti, že už jsme dosáhli cíle; máme-li odvahu stanout v přítomnosti Pána, začne na nás opět pracovat, utvářet nás a proměňovat. Musíme důrazně konstatovat, že kdo se nenechává denně formovat Pánem, stane se vyhaslým knězem, který se ve službě plahočí netečně, bez nadšení pro evangelium a bez zaujetí pro lid Boží.“*

Druhým důležitým aspektem formace – pokračoval papež – je spolupráce s božským Hrnčířem. Spolupracovníky Boží milosti jsme všichni. V první řadě my sami. „Prvním a hlavním zodpovědným činitelem své stálé formace je kněz sám“ (*Ratio fundamentalis*, 82). Druhým formátory, rektoři kněžských seminářů, spirituálové a především biskupové, kteří „mají primární zodpovědnost za přijímání do semináře a za kněžskou formaci“ (*tamt.*128). „Pokud formátor či biskup nesestupují do hrnčířovy dílny a nespolupracují na Božím díle, nebudeme mít dobře formované kněze,“ řekl dále papež.

„Mějte na srdci kněžskou formaci: církev potřebuje kněze schopné hlásat evangelium s nadšením a moudrostí, rozněcovat naději tam, kde popel zakrývá žhavé uhlíky života, a generovat víru na pustinách dějin.“

Nakonec papež zdůraznil *Boží lid*: „Nikdy nezapomínejme, že lidé jsou ve svých souženích, svými otázkami a potřebami, velkým hrnčířovým kruhem, na kterém se utváří hlína našeho kněžství. Když vycházíme k Božímu lidu, necháváme se utvářet jeho očekáváními a dotýkáme se jeho ran, zjistíme, že náš život utváří Pán.“

„Takto se formuje kněz, totiž únikem před spiritualitou nemající tělo, ale také před mondénním angažováním postrádajícím Boha. Otázka, která by nás měla nahlodávat zevnitř, když sestupujeme do hrnčířovy dílny, zní: »Jakým knězem chci být?«. Salónním, poklidným a systematickým, anebo učedníkem-misionářem, kterému hoří srdce pro Mistra a pro Boží lid? Takovým, který se zabydluje ve svém blahobytu anebo putujícím učedníkem? Vlažným, který upřednostňuje nerušený život, anebo prorokem, který probouzí v srdci člověka touhu po Bohu?“

Končil papež František svoji promluvu k účastníkům symposia o kněžské formaci a s odkazem na dnešní liturgickou památku Panny Marie Růžencové se svěřil do jejich modliteb.

Boží zklamání nad proradným jednáním lidí, nemá poslední slovo!

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Liturgie této neděle nám podává podobenství o vinařích, kterým hospodář pronajme vinici, kterou vysázel, a vydá se na cesty (srov. Mt 21,33-43). Takto je vystavena zkouška věrnosti vinařů. Byla jim svěřena vinice, o kterou mají pečovat, sklídit její úrodu a předat hospodáři výtěžek. Když přišel čas vinobraní, hospodář posílá svoje služebníky, aby vyzvedli úrodu. Vinaři však zaujímají vlastnický postoj, nepovažují se za správce, nýbrž za majitele, a odmítají odevzdat sklizeň. Se služebníky naloží zle a nakonec je zabijí. Hospodář projeví trpělivost a rozhodne se poslat k nim svého syna, avšak vinaři, vězící ve svém majetnickém počínání, zabijí také syna v domnění, že se tak stanou dědici.

Tento příběh alegoricky ilustruje výtky, které pronášeli proroci o dějinách Izraele. Tyto dějiny patří k nám. Mluví o smlouvě, kterou chtěl Bůh uzavřít s lidstvem a povolal k účasti na ní také nás. Jako každý příběh lásky mají tyto dějiny svoje pozitivní momenty, ale jsou poznamenány také zradami a odmítnutími. K porozumění tomu, jak Bůh Otec odpovídá na odmítnutí lásky, kterou nabízí v této smlouvě, klade evangelium do úst hospodáře oné vinice otázku: „Až pak přijde pán té vinice, copak asi s těmi vinaři udělá?“ (v.40). Tato otázka podtrhuje, že Boží zklamání nad proradným jednáním lidí, nemá poslední slovo! Tady je velká novost Křesťanství: Bůh, ač zklamán našimi pochybeními a hříchy, neruší svoje slovo, nezastavuje se a především se nemstí!

Bratři a sestry, Bůh se nemstí! Bůh miluje, nemstí se a očekává nás, aby nám odpustil a objal nás. Prostřednictvím „odvržených kamenů“ – a Kristus je prvním kamenem, který stavitelé odvrhli – Bůh přes slabost a hřích nadále podává „nové víno“ své vinice, to znamená milosrdenství. Novým vínem Pánovy vinice je milosrdenství. Jedinou překážkou této houževnaté a něžné Boží vůle je naše arogance a naše domýšlivost, jež občas propukne v násilí! Tváří v tvář těmto postojům a tam, kde není úroda, uchovává si Boží Slovo veškerý důraz výtky a varování: »Vám bude Boží království odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce« (v.43).

Naléhavost odpovídat přinášením plodů dobra na povolání, kterým nás volá Pán, abychom se stali jeho vinicí, nám umožňuje chápat, co je v křesťanské víře nového a původního. Není tvořena pouhou sumou předpisů a morálních norem, nýbrž je především nabídkou lásky, kterou Bůh skrze Ježíše prokázal a nadále prokazuje lidstvu. Je to pozvání vstoupit do tohoto příběhu lásky, stát se živou a otevřenou vinicí, jež oplývá plody a nadějí pro všechny. Zavřená vinice může zpustnout a produkovat plané hrozny. Jsme povoláni vyjít z vinice a dát se do služby bratřím, kteří nejsou s námi, abychom sebou vzájemně otráslí, dodali si odvalu a připomínali si, že máme být Pánovou vinicí v každém prostředí, včetně toho nejobtížnějšího.

Drazí bratři a sestry, prosme o přímluvu Nejsvětější Marii, aby nám všude, zejména na společenských periferiích, pomohla být vinicí, kterou vysadil Pán pro dobro všech, a přinášeli jsme tak nové víno Pánova milosrdenství.

Patriarcha Sidrak: Papežova návštěva dodala odvalu i muslimům

Vatikán. Křesťanská komunita v Egyptě žije v neustálém ohrožení. Islamistický terorismus ovšem není namířen pouze proti křesťanům, ale i proti egyptské vládě, vojsku a policii – říká

v rozhovoru pro náš rozhlas patriarcha katolických koptů, **Ibrahim Izaak Sidrak**. Mnoho egyptských muslimů si od dubnové návštěvy v naší zemi začalo vážit papeže, jako člověka míru – dodává patriarcha:

„Stát se snaží dělat vše, co je v jeho moci, ale pouhým zvyšováním bezpečnostních opatření mnoho nedokáže, protože i vojsko a policie je ohrožena ze strany teroristů. Zabíjení vojáků je na denním pořádku. Počet teroristů v Egyptě neustále roste, protože po vítězstvích nad tzv. Islámským státem jsou vytlačováni z Iráku a Sýrie. Džihádisté přecházejí na Sinaj a dále do egyptského vnitrozemí. Velký význam návštěvy papeže Františka v naší zemi si stále uvědomujeme. Jeho blízkost pociťujeme už dávno. Ale jeho návštěva, navzdory všem nesnázím, dodala odvalu také egyptským muslimům, kteří hmatatelně zakusili blízkost tohoto papeže jako člověka míru,“ říká patriarcha Sidrak.

Jak dodává, krize způsobená expanzí teroristů, těžce dopadá na egyptské hospodářství. Citelně se snížily příjmy z turistiky, v níž se angažuje přes 100 tisíc rodin. Egyptská lira významně oslabila a zdražováním trpí všichni, dokresluje situaci patriarcha Sidrak. Pokud jde o náboženské otázky, vláda vykazuje dobrou vůli. Napětí často přetrvává na nižší úrovni. „Dokud se nezmění způsob myšlení, nejen oficiální projevy, situace křesťanů zůstane těžká,“ řekl Vatikánskému rozhlasu nejvyšší představitel katolických Koptů.

Kázání z Domu sv. Marty

10.10.2017

Paličáctví nechápe Boží milosrdenství

Vatikán. Liturgie nás tento týden podruhé vede k zamyšlení nad knihou proroka Jonáše (3,1-10) a nad Božím milosrdenstvím, které otevírá naše oči a všechno přemáhá. Takovýto výklad podal papež František, který v dnešní homilii shrnul celý příběh tohoto proroka, „paličáka, který chce učit Boha, jak se mají věci dělat“ – konstatoval Petrův nástupce.

Poslední kapitola zmíněné knihy zazní v zítřejší bohoslužbě, avšak zápletku známe. Pán žádá Jonáše, aby hlásal městu Ninive obrácení. Poprvé to prorok odmítne a uteče, podruhé tak učiní, a podaří se mu to, avšak rozhněvá se a zarmoutí se nad tím, že Pán odpouští lidu, který otevře své srdce a lituje. Jonáš byl paličák, ale především byl ustrnulý, chorobně rigidní a škrobený. „Duševní paličáci nerozumějí tomu, co je Boží milosrdenství. Jsou jako Jonáš,“ řekl papež.

„Musíme hlásat, že budou potrestáni ti, kdo se dopustili zla, musejí jít do pekla... Rigidní nedokážou otevřít srdce jako Pán. Rigidní lidé jsou malicherní, mají drobné, uzavřené srdce a lpějí na čiré spravedlnosti. A zapomínají, že spravedlnost Boha se v Jeho Synu stala milosrdenstvím a že Boží srdce je vždycky otevřené odpuštění.“

Paličáci zapomínají právě na to, že všemohoucnost Boží se zviditelňuje a projevuje především v milosrdenství a odpuštění, pokračoval papež František.

„Není snadné porozumět Božímu milosrdenství. Není to snadné. Je zapotřebí mnoho modlitby pro pochopení toho, proč je milostí. Jsme zvyklí si počínat podle úsloví »jak ty na mě, tak já na tebe« a na spravedlnost typu »to mi zaplatíš«. Za nás však zaplatil a nadále platí Ježíš.“

Bůh – řekl dále papež s odkazem na příběh proroka Jonáše – by mohl proroka ponechat v jeho paličáctví a zatvřelosti, ale místo toho k němu promlouvá, přesvědčuje ho a zachráňuje tak jako to učinil s lidmi z města Ninive: „je Bohem trpělivosti, je Bohem, který umí pohladit a otevřít srdce.“

„Toto je poselství této prorocké knihy, tedy dialog mezi proroctvím, pokáním, milosrdenstvím a malicherností či paličáctvím. Vždycky však vítězí Boží milosrdenství, protože Jeho všemohoucnost se projevuje právě v milosrdenství. Dovolím si vám poradit, abyste si dnes

vzali Bibli a přečetli si knihu proroka Jonáše. Je útlá, jen pár stránek. A sledujte, jak jedná Pán, jaké je milosrdenství Pána a jak proměňuje naše srdce. A děkujme Pánu, protože je milosrdný.“

Bdělé očekávání

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Dnes bych se chtěl zaměřit na onen rozměr naděje, který nazýváme *bdělost*. Je to jedno z vůdčích témat Nového zákona. Ježíš káže svým učedníkům: „Mějte bedra přepásaná a vaše lampy ať hoří, abyste se podobali lidem, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu hned otevřeli, když přijde a zatluče“ (Lk12,35-36). V této době, následující po Ježíšově zmrtvýchvstání, v níž se neustále střídají chvíle klidu a úzkosti, si křesťané nikdy neudělali pohodlí. Evangelium jim doporučuje, aby byli jako služebníci, kteří se nikdy neukládají ke spánku, dokud se jejich pán nevrátí domů. Tento svět vyžaduje naši odpovědnost – a my ji na sebe bereme celou a v lásce. Ježíš si přeje, aby se naše bytí vyznačovalo pracovitostí, abychom nikdy nepolevovali v ostražitosti, a mohli tak s vděčností a úžasem přijímat každý nový den, darovaný Bohem. Ježíšovým vykoupením jsme již byli spaseni, ale nyní *očekáváme*, dokud se plně neprojeví jeho moc a Bůh bude konečně všechno ve všem (1 Kor, 15,28). V křesťanově víře neexistuje větší jistota, než tato „schůzka“ – toto setkání s Pánem, až přijde. Až tento den nastane, chceme my, křesťané, být jako oni služebníci, kteří strávili noc s přepásanými bedry a hořícími lampami – je totiž nezbytné připravit se na spásu, která přichází, nachystat se na setkání. Pomysleli jste někdy, jaké bude toto setkání s Ježíšem, až přijde? Bude to objetí, nesmírná radost, obrovská radost. Je to setkání, v jehož očekávání máme žít!

Křesťan nemá vlohy k nudě – pokud vůbec k něčemu, tak spíše k trpělivosti. Ví, že také v jednotvárnosti stále stejně míjejících dnů se skrývá tajemství milosti. Jsou lidé, ze kterých se vytrvalostí jejich lásky stávají jakési studny, zavlažující poušť. Nic se neděje nadarmo a žádná situace, do které se křesťan noří, nedokáže bezezbytku vzdorovat lásce. Žádná noc není tak dlouhá, aby vyhladila vzpomínku na radost svítání. A čím temnější noc, tím bližší úsvit. Jestliže setrváme v jednotě s Ježíšem, chlad těžkých chvílí nás nechromí – a i kdyby celý svět kázal proti naději a líčil budoucnost v černých mračnách, křesťan ví, že v téže budoucnosti nastane Ježíšův příchod. Kdy se to stane, nikdo neví a nikdo nezná onu hodinu, ale už myšlenka, že na konci našeho příběhu stojí milosrdný Ježíš, postačuje, abychom měli naději a neproklínali život. Všechno bude spaseno. Všechno. Budeme trpět, přijdou chvíle vyvolávající hněv a pobouření, ale blaživá a mocná vzpomínka na Krista vyžene pokušení myslet si, že tento život je omyl.

Poté, co jsem poznali Ježíše, nelze jinak, než zkoumat dějiny v důvěře a naději. Jakoby Ježíš byl dům a my z nitra tohoto domu pohlíželi na okolní svět. Neuzavírejme se proto do sebe, nestýskejme si melancholicky po zlatých minulých časech, nýbrž hledme stále kupředu do budoucnosti, která není pouze dílem našich rukou, ale především trvalou starostí Boží prozřetelnosti. Vše, co je matné, jednoho dne zazáří.

Pomysleme na to, že Bůh nikdy nepopírá sám sebe a nikdy neklame. Nezamýšlí s námi cosi mlhavého, nýbrž má přesně vymezený plán spásy: „On chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy“ (1 Tim 2,4). Nepoddávejme se tedy pesimisticky běhu událostí, jako by snad dějiny byly vlak, který se vymkl ovládnutí. Resignovanost není křesťanskou ctností. Stejně jako není křesťanské pokrčit rameny či sklonit hlavu před zdánlivě nevyhnutelným osudem.

Kdo do světa vnáší naději, nikdy se jen tak nepoddává. Ježíš nás nabádá, abychom Jej nečekali s rukama v klíně: „Blahoslavení služebníci, které pán při svém příchodu najde, jak bdít“ (Lk 12,37). Koneckonců neexistuje tvůrce pokoje, který by neohrozil svůj osobní klid tím,

že na sebe bere problémy druhých lidí. V opačném případě nebude pokoj, ale pěstuje svou lenost a pohodlí. Křesťan totiž riskuje a má odvahu riskovat, aby přinášel dobro, které nám Ježíš daroval jako poklad.

Každý den svého života proto opakujeme zvolání, které první učedníci vyjadřovali ve své rodné aramejštině slovy *Marana tha* a které najdeme v posledním biblickém verši: „Přijď, Pane Ježíši!“ (Zj 22,20). Je to refrén veškeré křesťanské existence – v našem světě nepotřebujeme nic jiného, než Kristovo pohlazení. Jaká milost, jestliže v modlitbě v těžkých dnech tohoto života zaslechneme jeho hlas, který odpovídá a ujišťuje: „Hle, přijdu brzo“ (Zj22,7)!

Kázání z Domu sv. Marty

13.10.2017

Duchovní zesvětštění poznáme a zničíme jen před křížem

Vatikán. Pouze ukřižovaný Ježíš nás zachrání před zlými duchy, vinou kterých postupně sklouzáváme do mondénnosti, kázal dnes papež František při ranní eucharistii v Domě svaté Marty. Zamýšlel se nad evangeliem sv. Lukáše (Lk 11,15-26), ve kterém Ježíš říká: „Jestliže vyháním zlé duchy prstem Božím, pak už k vám přišlo nebeské království“. Papež vyzval ke zpytování svědomí a ke skutkům milosrdné lásky, které nás sice něco stojí, ale zároveň vedou k větší pozornosti a bdělosti, bránící vstupu vychytralých duchů.

Pán od nás vyžaduje ostražitost, abychom nepodlehli pokušení, vysvětloval Svatý otec, a právě proto je křesťan neustále bdělý a pozorný jako noční hlídka. Evangelium vypráví o Ježíšově zápasu s ďáblem a o několika lidech ze zástupu, kteří o Kristovi prohlásili, že jedná s pomocí Belzebuba. Ježíš zde nevykládá podobenství, nýbrž pravdu: Když nečistý duch vyjde z člověka, potuluje se po pustinách a hledá odpočinutí. Když je nenajde, rozhodne se k návratu do původního domu, který však nyní obývá svobodný člověk. Tehdy si ďábel přibere na pomoc dalších sedm zlých duchů, horších než je sám, aby se stav onoho člověka ještě zhoršil. Papež upozornil, že právě slovo „horší“ se v evangelním úryvku projevuje velkou silou, protože, jak řekl, démoni se vkrádají potichu.

"Pozvolna se stanou součástí života. Jejich myšlenky a vnučení onomu člověku pomáhají, aby se mu žilo lépe. Vstupují do jeho života, srdce a zevnitř zahajují změnu – ovšem klidně a bez povyku. Tedy způsobem notně odlišným od posedlosti – ďábelská posedlost je mnohem silnější, zatímco tento typ podmanění je takřikajíc „salónní“. Ďábel postupně působí v našem životě, mění jeho měřítka a zesvětšťuje. Maskuje se našim stylem jednání, a proto si ho jen stěží povšimneme. Z člověka, vysvobozeného z ďábelského vlivu, se tak stává člověk utiskovaný mondénností. Právě to si totiž ďábel přeje – mondénnost."

Zesvětštění je krokem kupředu v ďábelské posedlosti, je to okouzlení a svod, protože ďábel je svůdce. Když do nás takto vychovaně a mile vstoupí, ovládne naše postoje a hodnoty a my se pak od služby Bohu ubíráme k mondénnosti. Stávají se z nás vlašníci a zesvětšťují křesťané, kteří v sobě mísí ducha světa a Ducha Božího. To vše nás vzdaluje Pánu. Papež František proto odpověděl na otázku, jak se nepoddát takové situaci a jak z ní vyjít. Zdůraznil přitom bdělost, nebojácnost a klid.

"Bdít znamená pochopit, co prochází mým srdcem, trochu se zastavit a přezkoumat svůj život. Jsem křesťan? Vychovávám své děti více či méně dobře? Je můj život křesťanský anebo světský? Jak to vše můžu poznat? Podle Pavlova receptu – pohledem na ukřižovaného Ježíše. Světskost můžeme pochopit pouze před Pánovým křížem a také ji tam zničit. To je účel krucifixu, který máme před sebou – není to ozdoba, nýbrž záchrana od oněch okouzlení a svodů vedoucích do mondénnosti."

V závěru dnešní homilie papež vyzval, abychom se ptali sami sebe, zda hledíme na Ježíše ukřižovaného, zda se modlíme křížovou cestu, abychom poznali cenu spásy, která nezachraňuje jen ze hříchu, nýbrž také z mondénnosti.